

MARK TWAIN
ILUSTRAVO PIOTRAS KOSTINAS

Princas ir elgeta

*Stas
Kostin*

Princas ir elgeta

Versta iš
Mark Twain
The Prince and the Pauper

Bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos integralios bibliotekų
informacinės sistemos (LIBIS) portale ibiblioteka.lt

Tekstas, Mark Twain, 1881
© Iliustracijos, Piotras Kostinas, 2024
© Vertimas į lietuvių kalbą, Vilija Vitkūnienė, 2023
© Leidykla „Nieko rimto“, 2025

ISBN 978-609-441-948-5

MARK TWAIN

Princas ir elgeta

PASAKA BET KOKIO AMŽIAUS JAUNUOMENEI

Iliustravo Piotras Kostinas

Iš anglų kalbos vertė Vilija Vitkūnienė

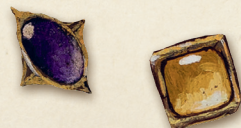
Vilnius

2025

SUSIE IR CLARAI CLEMENS,
MIELOMS IR GEROMS MERGAIĖMS,
ŠIĄ KNYGĄ SU MEILE SKIRIA
JŲ TĖVAS.

Turinys

- I. Princo ir elgetos gimimas . . . 7
    II. Tomo vaikystė . . . 8
III. Tomas sutinka prinčą . . . 15
IV. Princo vargai prasideda . . . 23
V. Tomas tampa aristokratu . . . 26
VI. Tomas gauna nurodymus . . . 34
    VII. Pirmieji Tomo karališkieji
        pietūs . . . 40
    VIII. Kur antspaudas? . . . 44
    IX. Šventė prie upės . . . 46
    X. Princas žabanguose . . . 49
    XI. Londono rotušėje . . . 57
    XII. Princas ir jo gelbėtojas . . . 65
        XIII. Princas dingsta . . . 76
XIV. „Le Roi est mort – vive le Roi“ . . . 80
    XV. Tomas – karalius . . . 90
    XVI. Iškilmingi pietūs . . . 99
        XVII. Fufu I . . . 103
    XVIII. Princas pas valkatas . . . 114
    XIX. Princas pas valstiečius . . . 120
    XX. Princas ir atsiskyrėlis . . . 124
    XXI. Hendonas atskuba į pagalbą . . . 131
        XXII. Išdavystės auka . . . 138
    XXIII. Princas – suimtasis . . . 142
        XXIV. Pabėgimas . . . 145
    XXV. Hendono dvaras . . . 148
        XXVI. Išsižadėtas . . . 155
        XXVII. Kalėjime . . . 158
    XXVIII. Pasiuokojimas . . . 167
        XXIX. Į Londoną . . . 171
    XXX. Tomo pažanga . . . 175
    XXXI. Karūnavimo eiseną . . . 177
    XXXII. Karūnavimo diena . . . 182
    XXXIII. Eduardas – karalius . . . 192
PABAIGA. Teisingumas ir atpildas . . . 198
    AUTORIAUS PASTABOS . . . 200

Paseksiu jums pasaką, kaip ir man pasekė žmogus, girdėjęs ją iš tėvo, kuris ją girdėjo iš SAVO tėvo, o šis – iš SAVOJO ir taip toliau, per tris šimtus ir daugiau metų tėvams perduodant ją sūnums ir šitaip išsaugant. Gal tai tiesa, o gal tik legenda, tradicija. Gal taip buvo, o gal ir nebuvo, bet GALĖJO būti. Gal žiloje senovėje ja tikėjo išmintingieji ir mokytieji, o gal ją mėgo ir ja patikėjo tik nemokyti ir paprasti žmoneliai.

*Malonė [...] dviguba palaima:
Ir tam, kurs teikia ją, ir tam, kurs gauna;
Ir jos galia pilniausiai atsiskleidžia
Galiūnų rankose, todėl karaliui
Labiau ji tinka, negu karūna.**

Viljamas Šekspyras,
Venecijos pirklys

I SKYRIUS

Princo ir elgetos gimimas

Senajame Londono mieste vieną XVI amžiaus antrojo ketvirčio rudens dieną neturtingoje Kenčių šeimoje gimė berniukas, nors čia jo niekas nelaukė. Tą pačią dieną turtingai Tiudorų šeimai gimė kitas anglas – šio ji tikrai geidė. Jo troško visa Anglija. Anglija jo taip laukė, tikėjosi ir meldė Dievo, kad dabar, kai jis iš tikrųjų gimė, žmonės kone pašėlo iš džiaugsmo. Vargiai pažįstantys vieni kitus praeiviai glėbesčiavosi, bučiavosi ir verkė. Visi šventė: ir didžiūnai, ir prasčiokai, ir turtuoliai, ir vargšai vaišinosi, šoko, dainavo ir gerokai įkaušdavo, ir tai truko ištisas dienas ir naktis. Dieną Londone galėjai išvysti nuostabų vaizdą: visuose balkonuose ir ant namų stogų plevėsavo spalvingos vėliavos, o pro šalį žygiavo įspūdingos eisenos. Naktį vėlgi buvo į ką pažiūrėti: ant kiekvieno kampo degė didžiuliai laužai, aplink juos šurmuliavo būriai užautojų. Visoje Anglijoje kalbėta tik apie naujagimį Eduardą Tiudorą, Velso prinčą, o šis gulėjo susuptas į šilkus ir atlasus, nė nenutuokdamas apie visą tą klegesį ir nežinodamas, kad jį globoja ir saugo svarbūs lordai ir damos, – jam tai nė kiek nerūpėjo. Tačiau apie kitą kūdikį, Tomą Kentį, gulintį varganuose skarmaluose, kalbėjo tik vargetų šeima, kuriai jis vos gimęs sukėlė galvos skausmą.

---

* Vertė Vytautas Bložė.

Pasauline literatūros klasika tapusiam romane skaitytojai kviečiami nukeliauti į XVI amžiaus Angliją. Tą pačią dieną gimsta du berniukai – vienas iš jų būsime karalius, o kitas – visiškas vargšas. Netikėtai susitikę, jie pastebi, kad atrodo visiškai vienodai – lyg broliai dvyniai. Žaisdami berniukai susikeičia drabužiais. Įvykiai veja vienas kitą, ir taip elgeta Tomas Kentis lieka karališkoje prabangoje, o Velso princas Eduardas tampa valkata. Pilnas nuotykių istorinis romanas bus įdomus visai šeimai.

Amerikiečių rašytojo ir humoristo Marko Tveno (Mark Twain, 1835–1910) kūryba susilaukė didžiulės sėkmės ir populiarumo, jo knygos tapo literatūros klasika ir iki šiol nepraranda aktualumo. Autoriaus knygose per humorą bei netikėtus įvykius kalbama apie rimtas ir bendražmogiškas problemas. Lietuvos skaitytojai jau pamėgo rašytojo kūrinius „Tomo Sojerio nuotyčiai“, „Heklberio Fino nuotyčiai“. „Princą ir elgetą“ M. Tvenas rašė ir dedikavo specialiai vaikams, tačiau knygą noriai skaito ir suaugusieji.

Šį leidimą puošia dailininko Piotro Kostino iliustracijos. Gimęs ir užaugęs Ukrainoje, jau ne vieną dešimtmetį gyvenantis ir kuriantis Lietuvoje menininkas save vadina Vakarų Europos dailės mokyklos sekėju, kurį labiausiai įkvepia senųjų meistrų darbai. Prieš imdamasis iliustruoti „Princą ir elgetą“ P. Kostinas kruopščiai ruošėsi skaitydamas istorines knygas ir semdamasis įkvėpimo iš XVI amžiaus meno kūrinių, kad galėtų kuo tiksliau atkurti knygoje vaizduojamo laikotarpio scenas, drabužius ir papuošalus.

Redaktorė Ingrida Daračienė
Korektorė Eglė Devižytė
Maketavo Andra Paplauskaitė
Tiražas 1500 egz.
Išleido leidykla „Nieko rimto“
Dūmų g. 3A, LT-11119 Vilnius
www.niekorimto.lt
Spausdino UAB BALTO print
Utenos g. 41A, LT-08217 Vilnius

KĄ DARYTUM, JEI VIENĄ DIENĄ PAMATYTUM ŽMOGŲ, KURIS ATRODO VISIŠKAI
TAIP PAT, KAIP TU? TIKRIAUSIAI LABAI NUSTEBTUM. GALBŪT PAMĖGINTUM
SUSIDRAUGAUTI IR KUO DAUGIAU SUŽINOTI APIE SAVO ANTRININKO GYVENIMĄ.

PANAŠIAI NUTIKO IR DVIEM BERNIUKAMS – TOMUI IR EDUARDUI. VOS
PAMATĖ, KAD ATRODO LYG TIKRI BROLIAI DVYNYIAI, JIE IŠKART SUMANĖ
APSIKEISTI DRABUŽIAIS. TAČIAU TOMAS KENTIS – ELGETA IŠ ATMATŲ KIEMO,
O EDUARDAS – TIKRŲ TIKRIAUSIAS VELSO PRINCAS IR KARALIAUS ĮPĖDINIS.
NETIKĖTAI SUSIKLOSČIUS ĮVYKIAMS, JIE VISAI TO NENORĖDAMI SUSIKEIČIA
VIETOMIS. NUO ŠIOL VARGŠUI TOMUI TEKS IŠMOKTI KARALIAUTI, O EDUARDAS
TURĖS PATIRTI SKURDĄ, ALKĮ IR DAR NIEKAD NEREGĖTUS PAVOJUS. BERNIUKŲ
LAUKIA NEĮTIKĖTINI NUOTYKIAI.

www.niekorimto.lt

Užsuk, net jei tu ir ne vaikas

ISBN 978-609-441-948-5

9 786094 419485